

ISTUKAN HISTOLOGINEN TUTKIMUS PI-PAD, 4424

- Tiedustelut:** Tekniset ohjeet: Patologian laboratorio, näytteiden vastaanotto puh. 044-7113482
- Yhteyshenkilöt:** Patologian erikoislääkäri Elina Pirinen (puh.044- 7113476, elina.pirinen@kuh.fi) ja klinikaylilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi)
- Indikaatio:** Raskauteen liittyvien komplikaatioiden (esimerkiksi intrauteriininen kasvuhäiriö, istukka-anomaliat) selvittäminen ja sekä sikiön kasvuun liittyvät häiriöt. Lisäksi voidaan selvittää sikiön/lapsen selittämättömiä sairaustiloja tai muita istukan toimintahäiriöitä. Myös vastasyntyneen poikkeavaan tilaan liittyvät kysymyksenasettelut ja infektioiden osoittaminen.
- Lähete:** Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)
- Lähetteestä tulee ilmetä raskausviikot, keskeiset tiedot raskausajasta ja synnytyksestä ja tulkintaan vaikuttavista hoidoista. Lähetetietojen tulee täsmätä lähetettävien näytepurkkien tietoihin. Esitietoihin tulee merkitä myös tieto näytteen mahdollisesta tartuntavaarallisuudesta (esim. hepatiitti, HIV, tuberkuloosi, prionitauti).
- Näyteastia:** Formaliinia sisältävä tiiviskantinen näyteastia (Tarra: Kudosnäyte, 10% formaliiini). Formaliinin tilavuuden on oltava kymmenkertainen näytepalaan verrattuna. Näyteastioita voi noutaa patologian laboratorion näytteiden vastaanotosta. Kliinikon harkinnan mukaan istukka voidaan lähettää myös tuorenäytteenä, jolloin se asetetaan styroksilevylle tai muoviastiaan kosteisiin keittosuolakääreisiin käärittynä.
- Näyte:** Istukka napanuorineen ja kalvoineen. Poistettu kudos upotetaan fiksatiiviin mahdollisimman nopeasti. Näyteastiaan on merkittävä potilaan henkilötiedot ja niiden on täsmättävä läheteeseen.
- Näytteen säilytys ja kuljetus:** Formaliinifiksoidut näytteet säilytetään ja toimitetaan patologian laboratorion näytteiden vastaanottoon huoneenlämpötilassa. Tuorenäytteet toimitetaan välittömästi patologian laboratorion näytteiden vastaanottoon (virka-aikana ma-pe klo 8-15). Näyteastioita voi noutaa patologian laboratorion näytteiden vastaanotosta.
- Menetelmä:** Istukan dissektion suorittaa erikoiskoulutuksen saanut laboratorionhoitaja. Näytteet otetaan standardin mukaan. Jos dissektiassa tulee esiin poikkeavaa, konsultoidaan patologia. Kaksosistukan osalta tutkitaan lisäksi istukan tyyppi ja mahdollinen transfuusiotilanne. Kaikista istukan osista valitaan edustavat näytteet, joista valmistetaan parafiinileikkeet. Kudosleikkeiden värjäysvalikoimaan kuuluu perusvärjäys (hematoksyliini-eosiini) ja erikoisvärjäyksiä että erikoistutkimuksia (immunohistokemia, genetiikka) patologin harkinnan mukaan, tapauskohtaisesti. Värjätyt leikkeet tutkitaan mikroskoopilla. Menetelmä on akkreditoitu (FINAS, SFS-EN ISO 15189:2013).
- Tulkinta:** Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa makroskooppisen ja mikroskooppitutkimuksen perusteella lausunnon, johon kuuluu patologisanatominen diagnoosi (PAD) tekstiosana että taulukkoina. Tulkinnassa otetaan kantaa mm. istukan rakenteeseen ja kypsyyteen suhteessa raskauden kestoon, anomalioihin, mahdollisiin infektioihin, iskemiaan, hematoomiin. Moniraskauksissa voidaan ottaa kantaa istukoiden rakenteisiin. Myös läheteessä esitettyihin spesifeihin kysymyksenasetteluihin vastataan.
- Virhelähteet:** Huono fiksaatio altistaa kudoksen autolyysille, joka vaikuttaa tulkintaan. Myös infektio voi heikentää tulkittavuutta.

- Tekotiheys:** ma-pe
- Tulos valmiina:** 7 arkipäivän kuluessa näytteen saapumisesta (80%). Kiireellisenä pyydetyt näytteet pyritään vastaamaan nopeammin. Tuloksen valmistumiseen vaikuttaa myös erikoistutkimuksien käytön tarve.
- Laatija, pvä:** Elina Pirinen, Satu Remes, 21.8.2020
- Hyväksyjä, pvä:** Vesa Kärjä, 24.8.2020
- Päivitetty, pvä:** Vesa Kärjä, Satu Remes, 27.8.2021

Akkreditoituun pätevyysalueeseen sisältyvä toiminta on nähtävissä verkkosivuilta:
www.finas.fi - Akkreditoituidut toimijat - T343.